

Ключові слова: міжнародний стандарт, державний сектор, біологічний актив, справедлива вартість, первісне визнання, витрати.

Petryshyn L., Andrushko R., Khomka V., Lysa O. Optimization of current biological assets accounting in teaching and scientific research farms

This article provides a comparative analysis of the main provisions of IPSAS 27 «Agriculture» and P(S)FA 30 «Biological assets», the peculiarities of assessment of biological assets and agricultural produce at fair value and method of accounting in the system of accounts budgetary institutions. Proposed the organization of accounting of biological assets of crop in teaching and scientific research farms to introduce changes in accordance with IPSAS 27, including: the fair value of biological assets of crops and agricultural products to determine the monthly, perform revaluation of biological assets.

Key words: international standard, the public sector, the biological asset fair value, the initial recognition costs.

Петришин Л., Андрушко Р., Хомка В., Лыса О. Оптимизация учета текущих биологических активов в учебно-научных исследовательских хозяйствах

Проведен сравнительный анализ основных положений МСБОДС 27 «Сельское хозяйство» и П(С)БУ 30 «Биологические активы», рассмотрены особенности оценки биологических активов и сельскохозяйственной продукции по справедливой стоимости и методика их учета в системе счетов бюджетного учреждения. Предложено при организации учета биологических активов растениеводства в учебно-научных исследовательских хозяйствах ввести изменения в соответствии с МСБОДС 27, в частности: справедливую стоимость биологических активов растениеводства и сельскохозяйственной продукции определять ежемесячно, осуществлять переоценку биологических активов.

Ключевые слова: международный стандарт, государственный сектор, биологический актив, справедливая стоимость, первоначальное признание, расходы.

УДК 657.39

**ФОРМУВАННЯ ІНТЕГРОВАНОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА
В УМОВАХ ІНСТИТУЦІЙНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ**

*О. Прокопишин, к. е. н., Н. Жидовська, к. е. н.
Львівський національний аграрний університет*

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку економічних відносин, які передбачають інтеграцію вітчизняного виробника у світову економіку, мають змінитися склад і структура фінансової звітності. Фінансові і нефінансові звіти, об'єднані в єдину модель, сприятимуть підвищенню якості взаємодії зацікавлених сторін. Однак інтегрована звітність ще не набула широкого розповсюдження через

інноваційність моделі та відсутність нормативно-правової основи, а отже, й досвіду її складання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема формування інтегрованої звітності, окремим її складовим і показникам у процесі управління підприємством присвятили свої праці вітчизняні і зарубіжні дослідники: Т. Давидюк [2], І. Замула [3], Р. Костирко [4], О. Лаговська [6], Н. Лоханова [7], М. Сидорова [9], К. Сорокіна [10], Т. Шимоханська [11], Д. Акерлоф [1]. Проте зауважимо, що сьогодні інтегрована звітність з економічною, екологічною і соціальною складовими – одна з найперспективніших сфер, яка динамічно розвивається, а отже, потребує додаткових досліджень і чекає на розробку відповідних методологічних засад.

Постановка завдання. У нашому дослідженні ставилося завдання окреслити основні проблеми формування інтегрованої звітності підприємства, окремих її елементів та показників в умовах інституційних перетворень.

Виклад основного матеріалу. Інтегрований звіт становить собою стислий виклад інформації про те, як стратегії організації, управління нею, її діяльність та перспективи в контексті зовнішнього середовища допомогли створити цінність у коротко-, середньо- і довгостроковій перспективі [8].

Інтегрована звітність зводить воедино всі істотні дані про стратегію організації, корпоративне управління, показники її діяльності та перспективи таким чином, щоб вони відображали її економічне, соціальне та екологічне оточення. Посилюючи ці зв'язки, інтегрована звітність дає змогу менеджерам приймати рішення щодо стійкого розвитку, а інвесторам і зацікавленим сторонам – краще зрозуміти діяльність компанії (рис. 1) [4].

Такий звіт має містити поряд із фінансовою також нефінансову інформацію. Тобто розширюються межі звітності і постають нові завдання перед обліково-аналітичною системою. Інтегрована звітність передбачає розкриття у взаємозв'язку цілої низки показників, які стосуються огляду організації, і бізнес-моделі опису середовища, в якому працює організація, у тому числі ризиків і можливостей, стратегічних цілей, стратегії їх досягнення, корпоративного управління, і виробничих показників, у тому числі фінансових і нефінансових, прогнозу на майбутнє [5].

В інтегрованому звіті зі шести наведених інформаційних блоків лише один безпосередньо формується бухгалтерським обліком в його нині чинному вигляді, все інше – це управлінська інформація нефінансового характеру.

Важливим є те, що вся інформація, яка подається в інтегрованому звіті, має мати взаємопов'язаний характер, тобто йдеться не про простий набір розрізаних показників, які взагалі і зараз формуються компаніями, а про цілісне та узгоджене подання інформації про стратегію підприємства на шляху створення ним вартості із розкриттям забезпечення цієї стратегії всіма необхідними ресурсами з описом можливостей, загроз і ризиків, які можуть виникнути на шляху її реалізації.

Рис. 1. Взаємозв'язок зацікавлених сторін в інтегрованій звітності і переваг її застосування.

Міжнародний комітет з інтегрованої звітності підготував модель інтегрованої звітності, в основі якої лежать п'ять основних принципів і сім змістовних елементів. До основних принципів належать [4]: 1) стратегічна спрямованість;

2) пов'язаність інформації; 3) орієнтація на майбутнє; 4) реагування і залучення зацікавлених сторін; 5) стислість, надійність і суттєвість. Ці принципи є методологічним базисом визначення змісту інтегрованого звіту за ключовими елементами, наведеними в таблиці.

Таблиця

Елементи інтегрованої звітності

Елемент	Опис елемента
Опис діяльності організації та бізнес-моделі	Опис сегментів, пов'язані сторони, статут, операційні та звітні напрями, опис спеціалізації
Середовище, в якому працює організація, зокрема ризику і можливості	Інтегрована звітність сприяє зниженню ризику репутації (розкриття негативних і позитивних результатів діяльності, умов і заходів покращання ситуації)
Стратегічні цілі й стратегія досягнення цих цілей	На основі інтегрованої звітності приймають рішення про подальшу стратегію, способи мінімізації ризиків, виявляють привабливі можливості
Корпоративне управління та винагороди	Організація внутрішнього і зовнішнього аудиту нефінансової інформації для запобігання помилкам у звіті (для поліпшення системи корпоративного й операційного управління)
Система виробничих показників і показників стійкого розвитку	Собівартість, групування витрат за «характером» і «функціями», методи обліку витрат
Прогноз на майбутнє	Планування, бюджетування, експертні та аналітичні звіти
Аналіз нефінансових результатів	Розроблення метричних систем і методик оцінки нефінансових показників (соціальні, екологічні)
Механізм створення доданої вартості продукту	Попроцесний, попередільний, інноваційний

Інтегрований звіт визначає [8]:

- коротко-, середньо- й довгострокові стратегічні цілі організації;
- стратегії, що були запроваджені або плануються до запровадження для досягнення цих стратегічних цілей;
- як оцінюватимуть досягнення та цільові результати в коротко-, середньо- і довгостроковій перспективі.

Якість облікової інформації значною мірою впливає на обґрунтованість прийняття управлінських рішень суб'єктами та учасниками підприємницької діяльності, є підставою для формування економічного мислення та свідомості суспіль-

ства, сприяє довірі до бухгалтерського обліку і фінансової звітності. Показники якості інформації дають змогу її користувачам зрозуміти переваги та обмеження щодо використання інтегрованої звітності, а також здійснювати правильну інтерпретацію й підвищувати надійність аналітичних досліджень.

Для визначення якості інформації, що відображається в інтегрованій звітності підприємства, пропонуємо керуватися принципами складання інтегрованої звітності та інтересами користувачів (рис. 2).

Рис. 2. Якість інформації, наведеної в інтегрованій звітності.

У свою чергу якість визначається рівнем зменшення інформаційної асиметрії, невизначеності в її одержувача. Як справедливо довів у своїй праці Дж. Акерлоф [1, с. 91], якість та невизначеність є взаємопов'язаними. Отже, метою управлінського обліку є зменшення інформаційної ентропії (невизначеності або непередбачуваності інформації). Зменшення рівня невизначеності у користувача інформацією визначає рівень інформаційної насиченості повідомлення [12].

Звідси ефективність інтегрованої управлінської звітності визначається досягнутим рівнем забезпечення нею інформаційної спроможності користувачів. Проведене попереднє дослідження дало змогу виокремити сім базових критеріїв, за якими слід оцінювати ефективність кожного звіту та звітності загалом (рис. 3).

Враховуючи характер питань, які повинні розглядатися в інтегрованій звітності, майбутній часовий проміжок, розглянутий при підготовці інтегрованої звітності, зазвичай є тривалішим, ніж це може бути застосовано до деяких інших

форм звітності. Тривалість кожного звітного періоду для коротко-, середньо- та довгострокового періоду визначається підприємством на підставі комерційного та інвестиційного циклу, її стратегії і законних потреб, інтересів та очікувань зацікавлених сторін.

Рис. 3. Ієрархія критеріїв оцінки ефективності інтегрованої звітності.

Висновки. Інтегрований звіт подає ширше пояснення продуктивності, ніж традиційна звітність, завдяки опису та вимірюванню, де це можливо, суттєвих компонентів створення цінності і відносин між ними. Зокрема, такий звіт виявляє всі капітали, від яких залежить створення цінності (в минулому, теперішньому і майбутньому часі), як організація використовує ці капітали і який вплив вона на них справляє.

У перспективі після прийняття офіційної міжнародної структури інтегрованої звітності кількість інтегрованих звітів повинна значно збільшитися, хоча підприємства можуть зіштовхнутися з проблемою слабого розвитку внутрішньо-корпоративних систем обліку даних. Це вимагатиме законодавчого забезпечення на вітчизняному рівні змісту, порядку складання, строків подання інтегрованої звітності, яка забезпечить не тільки оцінку поточного стану діяльності підприємства, а й можливість прогнозування його роботи в майбутньому.

Бібліографічний список

1. Акерлоф Д. Рынок «лимонов» : неопределенность качества и рыночный механизм / Д. Акерлоф // THESIS. – 1994. – № 5. – С. 91–104.

2. Давидюк Т. В. Конвергенція бухгалтерської та соціальної звітності в частині людського капіталу: розвиток існуючих підходів [Електронний ресурс] / Т. В. Давидюк // Економіка : реалії часу. – 2012. – № 2(3). – С. 123–129. – Режим доступу : <http://www.economics.opu.ua/files/archive/2012/No2/123-129.pdf>.
3. Замула І. В. Бухгалтерський облік екологічної діяльності у забезпеченні стійкого розвитку економіки : [монографія] / І. В. Замула. – Житомир : ЖДТУ, 2010. – 440 с.
4. Костирко Р.О. Інтегрована модель звітності компанії: передумови, принципи, складові / Р. О. Костирко // Економіка України. – 2013. – № 2. – С. 18–28.
5. Кузнецова С. А. Інтегрована управлінська звітність: глобальні виклики та локальні рішення в епоху ноосфери / С. А. Кузнецова // Економічний нобелівський вісник. – 2014. – № 1(7). – С. 270–279.
6. Лаговская Е. А. Интегрированная модель отчетности: преимущества и недостатки применения / Е. А. Лаговская // Вестник Брестского государственного технического университета. – 2012. – № 3. – С. 33–36.
7. Лоханова Н. О. Інтегрована звітність як продукт цілісної обліково-аналітичної системи / Н. О. Лоханова // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2012. – Вип. 4(47). – С. 50–56.
8. Международный комитет по интегрированной отчетности (IIRC) публикует для обсуждения проект концепции интегрированной отчетности [Электронный ресурс] // Вестник МСФО. – 2013. – Режим доступа : www.pwc.ru/ru/ifrs/express/may-2013.html.
9. Сидорова М. И. Развитие моделей бухгалтерского учета в условиях современных информационных технологий : автореф. дис. на соискание ученой степени д. э. н : спец. 08.00.12 «Бухгалтерский учет, статистика» / М. И. Сидорова. – М., 2013. – 44 с.
10. Сорокина Е В. Принципы формирования отчетных показателей в области устойчивого развития / Е. В. Сорокина // Известия ИГЭА. – 2012. – № 3(83). – С. 19–25.
11. Шимоханская Т. В. Совершенствование методологии учетно-аналитического обеспечения устойчивого развития организаций : автореф. дис. на соискание ученой степени д. э. н : спец. 08.00.12 «Бухгалтерский учет, статистика» / Т. В. Шимоханская. – М., 2011. – 51 с.
12. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/VNULPM_2014_794_27.pdf.

Прокопишин О., Жидовська Н. Формування інтегрованої звітності підприємства в умовах інституційних перетворень

Визначено основні проблеми формування інтегрованої звітності підприємства в умовах інституційних перетворень. Встановлено взаємозв'язок зацікавлених сторін в інтегрованій звітності та переваг її застосування. Обґрунтовано доцільність застосування моделі інтегрованої звітності, в основі якої лежать п'ять основних принципів та сім змістовних елементів. Запропоновано показники якості інформації, що відображаються в інтегрованій звітності. Виокремлено основні базові критерії та їх ієрархію, за якими слід оцінювати ефективність інтегрованого звіту загалом.

Ключові слова: інтегрована звітність, підприємство, елементи, принципи, модель, показники якості, ефективність.

Prokopyshyn O., Zhydovska N. The formation of the integrated reporting of the company in terms of institutional transformations

The main problems of formation of integrated reporting of the company in terms of institutional change were defined. The relationship of stakeholders in integrated reporting and the benefits of its application were installed. Reasonably the feasibility of applying the model of integrated reporting, which is based on five basic principles and seven content elements. The indicators of the quality of information reflected in integrated reporting were offered. The main underlying criteria and their hierarchy by which to evaluate the effectiveness of an integrated report as a whole were selected.

Key words: integrated reporting, enterprise, elements, principles, model, quality indicators, efficiency.

Прокопышин О., Жидовская Н. Формирование интегрированной отчетности предприятия в условиях институциональных преобразований

Определены основные проблемы формирования интегрированной отчетности предприятия в условиях институциональных преобразований. Установлена взаимосвязь заинтересованных сторон в интегрированной отчетности и преимуществ ее применения. Обоснована целесообразность применения модели интегрированной отчетности, в основе которой лежат пять основных принципов и семь содержательных элементов. Предложены показатели качества информации, которые отражаются в интегрированной отчетности. Выделены основные базовые критерии и их иерархия, по которым следует оценивать эффективность интегрированного отчета в целом.

Ключевые слова: интегрированная отчетность, предприятие, элементы, принципы, модель, показатели качества, эффективность.

УДК339.745

**СУЧАСНИЙ СТАН ГРОШОВО-КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ
НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ**

О. Агрес, к. е. н.

Львівський національний аграрний університет

Постановка проблеми. Одним із найскладніших дослідницьких і практичних завдань щодо центральних банків є аналіз сучасного стану грошово-кредитної політики. З одного боку, це пов'язано з відсутністю єдності в теорії фінансів щодо критеріїв та показників оцінки ефективності грошово-кредитної політики, з іншого складно забезпечити її на практиці, що пов'язано з розширенням основних функцій центральних банків та зміщенням пріоритетів цінової стабільності. Найважливішою проблемою є те, що у багатьох центральних банках має місце невідповідність проголошених офіційних пріоритетів (щодо забезпечення цінової стабільності) фактичним (кількісним пом'якшенням з метою забезпечення фінансової стабільності та стимулювання економічного зростання). Провідні країни викорис-

